СЛІД ЧОРНОБИЛЯ НА ЗЕМЛІ ТА В ДОЛЯХ ЛЮДЕЙ

ТРАГЕДІЯ, ПОДВИГ, ПАМ'ЯТЬ

Наш кореспондент Віталій САЗОНОВ зустрівся з першим заступником Міністра Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Володимиром ХОЛОШЕЮ і мав з ним бесіду.

- Володимире Івановичу, як ви, людина, котра з перших же годин після аварії на четвертому блоці ЧАЕС займається подоланням наслідків цієї планетарної катастрофи, оцінюєте сьогоднішню постчорнобильську ситуацію?

- Я вже не раз підкреслював: Чорнобиль не минув, він промовисто нагадує про себе щодня, нагадує цілою низкою нерозв'язаних проблем у різних сферах життя суспільства, долях мільйонів людей. Радіоактивний викид, що трапився в ніч на 26 квітня 1986 року, викликав явища і події, які мають довготривалий характер. Наша держава, наш народ зіткнулися з ситуацією, аналогів якій людство не знало... Сотні тисяч людей, яких залучили до подолання наслідків ядерного вибуху, - а це здебільшого були непрофесіонали, - виконали свій обов'язок з честю і поклали на вівтар Вітчизни дуже багато, щоб вгамувати "мирний атом" і подолати те, що він накоїв. Тепер для них і мільйонів інших людей, кого травмував Чорнобиль, виникли серйозні проблеми - із здоров'ям, соціальним захистом. Більше стало інвалідів. Хворіють діти. Проблеми надання медичної допомоги лишаються надзвичайно гострими і актуальними. В нинішній кризовій ситуації вирішувати їх дуже важко. Через тяжке економічне становище держава неспроможна у повному обсязі розрахуватись з пенсіонерами.

Незважаючи на те, що з локалізацією об'єкта "Укриття" і контролюванням його стану, стабілізацією екологічної ситуації в зоні відчуження та на інших радіоактивно забруднених територіях справи дещо поліпшилися, проте з порядку денного ці питання не знято. Багато ще лишилося невирішеного з переробкою і утилізацією радіоактивних відходів.

Позитивним явищем можна вважати налагодження контролю над виробництвом і споживанням продуктів харчування. Контролюється стан води і водних джерел, повітря. Тут ситуація більш-менш нормальна.

В. І. ХОЛОША (м. Чорнобиль, 1990 р.)

- Наближається 11-та річниця Чорнобильської трагедії. У нас в країні склалася традиція відзначати кожне 26 квітня. Пам'ятаю, яке велике навантаження щодо цього лягло минулого року на Мінчорнобиль України, підлеглі йому підрозділи, науковців, причетних до чорнобильської теми, громадські організації... Я тоді був одним з тих, хто у складі прес-служби колишнього

(Закінчення на стор. 2)

СЛІД ЧОРНОБИЛЯ НА ЗЕМЛІ ТА В ДОЛЯХ ЛЮДЕЙ

(Закінчення.Початок на стор. 1)

міністерства займався підготовкою заходів до 10-х роковин. Як це виглядатиме тепер?

- Створено організаційний комітет з підготовки та проведення заходів у зв'язку з 11-річчям катастрофи. Голова - В.І. Холоша. Заступники - В.М. Потіха, заступник міністра; О.Т. Мороко, помічник міністра. Секретарем оргкомітету призначено В.П. Ковальчука. Члени оргкомітету - керівні працівники МНС України: О.А. Бабич, О.І. Биков, О.В. Гребенюк, М.Г. Ковальський, О.В. Коробенков, П.О. Корчагін, М.К. Корж, О.М. Мішуровський, М.Т. Орленко, В.Я. Пінчук, Л.Я. Табачний і В.Ф. Торбін; від міжнародної громадської організації "Союз Чорнобиль" - В.Ф. Шовкошитний, "Союзу Чорнобиль України" - Ю.Б. Андреєв, Київської міської держадміністрації - В.Н. Пшеничний.

На засіданні оргкомітету 7 квітня погоджено план основних заходів у зв'язку з 11-ю річницею катастрофи. Ми виходили з того, що 26 квітня - день сумний, трагічний. Це тризна, а не свято. Поряд з проведенням мітингів на вшанування подвигу учасників ліквідації наслідків Чорнобильської аварії, що відбудуться у Києві 24-26 квітня, організацією тематичної телепередачі "Дзвони Чорнобиля", буде здійснено кілька благодійних акцій. На Житомирщині намічено передати кошти, що надійшли на благодійні рахунки, відкриті ще з нагоди 10-річчя Чорнобильської катастрофи, Радомишльській школі-інтернату для дітей-сиріт та дітей, які залишилися без батьківської опіки. Лікарні № 27, яка займається лікуванням постраждалих, буде передано медичне обладнання. Вирішуємо також питання про надання матеріальної допомоги дітям, котрі стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи, в тому числі дітям, у яких видалено щитовидну залозу.

Головні акценти плану заходів зроблено саме на людському чинникові. Треба, по можливості, хоч трохи допомогти потерпілим. Нагадаю: в Україні таких людей офіційно нараховується понад 3 мільйони 200 тисяч. Уряд поставив завдання зосередити увагу саме на питаннях соціального захисту, охорони здоров'я потерпілих. З огляду на це велике значення має підготовка матеріалів до засідання Кабінету Міністрів України у питанні виконання Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи".

- Цей закон протягом останніх років багато потерпає від "нальотів" з боку певної частини урядовців, окремих депутатів...

- Так. На жаль, потерпає... І зумовлено це, як ви розумієте, складною економічною ситуацією в країні. На сторожі цього документа пильно стоять громадські організації, особливо "Союз Чорнобиль України", з яким ми постійно взаємодіємо.

- Певно, і представники "мас медіа" матимуть змогу розширити висвітлення Чорнобильської тематики у своїх виданнях...

- Звичайно. У той короткий період, коли здійснюватимуться зазначені заходи, ми досить інтенсивно будемо взаємодіяти із засобами масової інформації. Так, організовано поїздку вітчизняних та зарубіжних журналістів до Чорнобильської зони за темою "Екологічні та науково-технічні проблеми зони відчуження". Спільно з Комісією Верховної Ради України з чорнобильських питань, Мінохорони здоров'я, Національною академією наук, Українською академією аграрних наук МНС проводить 23 квітня прес-конференцію "Стратегія мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи: погляд з відстані 11 років".

Прес-служба міністерства включилася в організацію публікації матеріалів, пов'язаних з висвітленням наслідків Чорнобильської катастрофи і шляхів їх подолання.

Хотів би додати до цього, що незабаром, у травні, вийде з друку книга "Тут сіли лелеки" - про спорудження селищ для евакуйованих із зони відчуження населення, а також буде проведено презентацію видань, в яких висвітлюється народна культура Українського Полісся, яке найбільше постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи.

- І як у минулі роки, відбудеться сумна поїздка до Москви...

- Так-так. Близько 70 родичів загиблих поїдуть до Москви, де на Мітинському кладовищі покоїться прах 28 героїв, які віддали життя в перші дні після аварії. Як і раніше, до могил у зоні відчуження буде дозволено доступ евакуйованому населенню.

- Користуючись нагодою, хочу спитати: що дало для розв'язання чорнобильських проблем створення на базі Штабу ЦО і Мінчорнобиля єдиного міністерства?

- Відповім коротко. Зріс потенціал нового структурного утворення - і інтелектуальний, і фінансовий. МНС поки що переживає шлях становлення, і я бачу, як хоч і не без труднощів, іде процес взаємозабезпечення наших управлінь, як наші фахівці шукають і знаходять варіанти розв'язання численних проблем...

- Хотілося б почути Ваші думки щодо нинішньої ситуації в зоні відчуження...

- Те, що сьогодні переживає зона, - продовження реформ, розпочатих ще Мінчорнобилем. Йдеться про рішуче, підпорядковане інтересам держави, вдосконалення структури науково-виробничого комплексу зони.

Треба чітко розмежувати види основної і допоміжної діяльності, аби уникнути дублювання і нераціонального витрачання коштів. Треба оптимізувати структуру витрат і привести її у відповідність з сучасним, цивілізованим, системним господарюванням, коли кожна копійка на рахунку, коли вона дає ефект, працюючи на користь держави. Звичайно, не все так просто, як формулюється словами. Ми, керівники МНС, розуміємо, що скорочення штатів, яке йде зараз у зоні, виявляє чимало больових точок, створює проблеми для багатьох людей, які звільняються. Але всього цього не уникнути. Треба вирівнювати поступ у майбутнє, отже, мусимо переглядати деякі уявлення, що склалися раніше, активніше мобілізувати і краще організовувати наявний трудовий потенціал.

- А що для вас особисто значить зона відчуження?

- Я родом із зони. Це мій дім. Я провів тут більшу найзмістовнішу частину свого життя... Останнім часом я рідше буваю у зоні відчуження, але можу свіжим поглядом побачити і оцінити зміни, що відбулися в ній за 11 років. Якщо тоді, відразу після аварії, і деякий час згодом зона нагадувала звалище - це була жахлива картина! - то тепер вона стає більше схожою на радіоекологічний заповідник. І хоч певні білі плями у вигляді окремих забруднених засобів техніки лишилися, але не вони визначають загальну картину. Працею тисяч людей зону впорядковано, культура на всіх її ділянках стала вищою.

- Спасибі, Володимире Івановичу, за бесіду. Бажаємо Вам успіхів на вашому складному, насиченому проблемами терені.

- Дякую. У свою чергу, хочу побажати журналістському корпусу, який працює на ниві попередження надзвичайних ситуацій і подолання їх наслідків, усім, хто опрацьовує чорнобильську тему, а через вас усім, хто включений у величезну роботу щодо мінімізації наслідків катастрофи, - добра і здоров'я.

Що залишимо нащадкам?